

Frans Hoppenbrouwers

Schrijvers in het Brabants Has van Rukven (1903- 1987)

pseudoniem van pater dr. Fulco van der Heijden O Praem

Has van Rukven werd in 1903 geboren als 'Harrie van Dorruzu' uit 't Woud onder Middelrode. In het klooster nam hij de naam Fulco aan. Hoewel hij schreef in het Nederlands en Engels en nog een groot aantal andere talen beheerste, is er nogal wat werk van zijn hand verschenen in 't *Mirroois*. Van 1932 tot 1946 was hij werkzaam als missionaris in Engels India (Jabalpur). Daar schreef hij ten behoeve van de plaatselijke bevolking een katechismus in het Hindi. Na de Tweede Wereldoorlog werkte hij als docent theologie en filosofie in de abdij van Berne te Heeswijk. Hij was doctor in de theologie.

Van 1948 tot 1976 schreef hij een wekelijks feuilleton in het weekblad 'De Brug', dat vooral Heeswijk-Dinther, Middelrode, Berlicum, Vinkel, Loosbroek en Vorstenbosch tot verspreidingsgebied heeft. In die verhalen doet hij zich voor als een boer op Rukven, een gehucht tussen Heeswijk en Loosbroek. Hij overleed, tijdens de presentatie van deze bundel verhalen, op 84-jarige leeftijd aan een hartaanval.

Wat mij het meest treft in zijn verhalen is dat hij het vermogen had om als geleerd kloosterling toch de taal en cultuur van zijn eigen volk te blijven verstaan. Hij schrijft boeiend en vloeiend en ondanks de simpelheid van zijn taal, gaat het steeds ergens over.

Uit de bundel ... *en het beste van Hasse* (van een inleiding en waardevolle annotaties voorzien door Cor Swanenberg, waaruit ik gretig heb geciteerd) koos ik voor u een

fragment uit het verhaal *Kaart speule* (zie ook de na het verhaal opgenomen opmerkingen van Cor Swanenberg over een aantal woorden).

Kaart speule (fragment)

Hè, hè, bende gellie ok zo muug van al die zondige op 'n rij? Bèmmens wèwworde dor toch kummelik van op den duur. Ik waar tenminste 'n woenzige merge blij dèk m'n klompe wir aon ha. Dan vuulde oew eige tenminste wir unne gewone mens.

Twidde Korsdag waar anders bons nog 't gezelligste geweest. Toen hemme buurters gehad. Tijs van Gijse waardur geweest en z'n wefke. Dèssen ons buurlui, allebei zovan die knoepers van dezelfden awer ès ons han en ikke. Tijs is nogal unnen flinken dikken kruier en z'n wefke is zo'n klein vernendig ding. Ik bedoel nou nie dèt 'n kooi is, want dèshillegans nie 't geval. 't Is 'n doodgoei mens. Mer 'n heet poorske is ze wel, vural èsse oan 't kaart speulen is en èster 's ooit neve gespuld wort. En dèwworter natuurlik geregeld, want Gijs dèshulboks, die zit hil den ted ergus anders over te prote. En Sientje kan dènnie vele.

"Haaw toggis op mettè gepreek," zisse.

"Hemme nou nog nie genog preek gehad dees week?"

En 't moiste is bij Sientjes: die hee geregeld 'n drùpke oan dur neus hange. En zolang èst hengt is dèttoew dorentoew, mar 't blef nie hange. Af en toew vellut umlig en dan moete mar avonture wort terechte kumt.

"Hè," zins Han metteleste toen ze moes geve, "wè schuive die kaart toch slecht tovend. 't Lekt wel dèsse plekke."

Ik zeg: "Dèkkumt van de wozzum in de kamer,
umdèchge de moor opte kachel het stoon.
Lèkt marris goewd neven oewen duim, dan
zalt wel beter goon."

En ons Han is unne keer flink gelèkt en "ja",
zisse, "helpe dugut."

Tijs die ha iets in de gate, want hij kiek men
oan.

"Ja," zittie, "den innen dag skuive de kaart
beter ès den andere. Dot kunde gin stoot op
make."

Ik zeg: "'t Is mar krek zo't velt."

"O, heddur ok erg in," zittie en laagden is.

Ik zeg: "Zome wir vriesj krijge denkte?"

"Zo te ziejn nie," zittie, "want de euze drùppe."

"Zitte gellie daor nou wir te aauw bètte," zee

Sientje. "Vurruit Has, ge zit op vuurhaand."

En we begosse wir.

Uit: *...en het beste van Hasse,*

'Houvaastreeks' deel 2, Delft 1987.

Uit de aantekeningen/woordverklaringen van
Cor Swanenberg:

*Bèmmens wèwworde dor toch kummelik van
op den duur:* Och, mensen, wat word je daar

toch gemelijk
(sjagrijnig) van op
den duur.

Awer: leeftijd

Vernendig:

venijnig

Poorske:

opvliegend

persoontje

Moor: waterketel

Euze:

dakschuinten,

dakranden

< In het dialect van Middelrode >